

Ètica en el dia a dia

Petició de conspiració de silenci per part d'una familiar

JULIOL 2015

Autoria:

Montserrat Busquets, professora d'ètica i legislació professional.

Escola d'infermeria universitat de Barcelona.

Anna Ramió, professora de Fonaments històrics, teòrics i metodològics.

Escola Universitària d'infermeria Sant Joan De Déu (UB)

COL·LEGI OFICIAL
INFERMERES I INFERMERS
BARCELONA

Descripció del cas

L'Andreu és un home de 57 anys que ingressa en una unitat de cirurgia per a intervenció quirúrgica (IQ) d'un tumor vesical. Ve acompanyant de la seva dona Antònia.

La Maria, la infermera que atén a l'Andreu en l'arribar a la unitat de cures, li fa l'entrevista d'acollida. Al sortir de l'habitació l'Antònia l'acompanya fins al control d'infermeria i li demana que, davant la sospita d'un mal pronòstic, no li doni cap informació al seu marit, que ja serà ella qui li digui. La Maria li pregunta si l'Andreu ho vol així, però li respon que mai n'han parlat, i que té molta por que ell es deprimeixi. Li exposa que ha demanat el mateix al cirurgià que l'operarà. Quan la Maria entra a l'habitació per prendre les constants - moment en que el malalt està sol- aquest li pregunta: Vostè com ho veu, creu que me'n sortiré?

La Maria dubta un moment: Ha de respectar la petició de l'Antònia? de quina manera defensa el millor interès de l'Andreu?

Anàlisi de la situació

Malgrat que les normes ètiques i legals centren la informació i la presa de decisions en la persona, és freqüent que algunes famílies adoptin un paper de protecció, sobretot quan el pronòstic clínic és incert o dolent. Amb la intenció de protegir les persones malaltes del patiment que un mal pronòstic comporta, es pot pensar que és millor amagar informació i prendre decisions sense comptar amb elles. És l'anomenada "conspiració de silenci".

La Maria, per prendre una decisió i actuar de la manera més ètica possible, ha de considerar quina és la millor ajuda que pot donar a l'Andreu i a la seva dona.

Aspectes que poden ajudar a la Maria a decidir com actuar:

- Respectar la voluntat de l'Antònia, sense cap valoració, pot implicar dues coses: suposar que l'Andreu no és capaç d'afrontar la situació o suposar que l'Andreu ja hi està d'acord. Però no sap si cap d'elles és certa.
- L'impacte que té la situació en l'Antònia, ja que una petició de conspiració de silenci pot ser conseqüència de les dificultats de la pròpia família per afrontar la situació. Per tant és possible que la petició de l'Antònia estigui molt relacionada amb l'impacte que té per ella el problema de salut del marit.

- Els seus propis sentiments poden estar en joc. Per tant, es pot plantejar què pensaria si ella fos una familiar com l'Antònia i què pensaria si ella fos una malalta com l'Andreu. De manera que la Maria pugui satisfer les necessitats d'aquesta família concreta sense confondre-les amb les seves.

Repte ètic de la Maria: Què pot fer?

- Primerament ha de respondre el més sincerament possible amb una comunicació verbal i no verbal congruent, tot respectant la por de l'Andreu. Per exemple: "És molt comprensible que estigui preocupat. Sabem que són moments d'incertesa per vostè, però fins que no tinguem els resultats de les proves no es pot saber amb certesa el que li passa. Tingui la seguretat que estem fent el millor per vostè".
- Conèixer de primera mà els desitjos de l'Andreu. Parlar amb ell sobre com vol que es gestioni la informació. La Maria ha d'estar preparada per poder dir que la informació té una part de males notícies. Una possible manera pot ser: "Com vol que li donem la informació sobre els resultats de les proves, les cures, etc...? Com li sembla millor que ho fem... amb la seva dona i els fills o vol rebre-la primer vostè?" "Amb qui de la seva família ens autoritza a parlar del seu estat? ...
- Parlar amb l'Antònia en un àmbit reservat sobre la importància del consentiment i de l'autonomia, ajudant-la a sospesar realment el millor pel seu marit i el seu propi patiment. Oferir-li ajuda per parlar-ne entre tots tres o la possibilitat d'una ajuda psicològica especialitzada.
- Valorar els seus sentiments, en aquest cas concret, i la seva capacitat de donar una resposta centrada en la persona malalta i família.
- Posar-se en contacte amb el cirurgià, que segons l'Antònia ha acceptat la conspiració. Prendre la decisió de com actuar de forma conjunta i plantejar-se estratègies de seguiment.
- Tenir en compte que la millor resposta és la que té en compte a totes les persones involucrades, en aquest cas: l'Andreu, l'Antònia, el cirurgià i ella mateixa.

El valor relacionat amb aquest cas és **Autonomia** i els articles del Codi que hi fan referència són:

Article 31

La infermera reconeix a la persona atesa com a propietària i gestora de les seves dades de salut i, per tant, li facilita la informació necessària, de forma comprensible, cercant la col·laboració dels membres de l'equip de salut, si és el cas.

Article 32

La infermera participa en el procés d'informació, a partir d'un coneixement adequat de la situació i evitant informacions indegudes o contradictòries, i vetlla per crear un entorn que afavoreixi que la persona atesa estigui en les millors condicions per comprendre la seva situació o problema de salut i les propostes de cures i/o tractaments.

Article 35

La infermera respecta tant la voluntat de la persona atesa a no ser informada com a decidir amb qui vol compartir la informació i el grau d'informació que vol compartir.

Article 37

La infermera pacta en el si de l'equip de salut la gestió del procés d'informació, especialment en el cas de males notícies, per tal que puguin ser compreses de la millor manera possible.

[Descarrega't el Codi d'Ètica de les Infermeres i Infermers de Catalunya](#)